

HUZURSUZ BACAKLAR SENDROMUNDA ENFLAMASYONUN DEĞERLENDİRİLMESİ

¹Aylin Reyhani

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Fatih Sultan Mehmet Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, Nöroloji Kliniği

GİRİŞ VE AMAÇ: Huzursuz bacaklar sendromu (HBS) bacakları hareket ettirme ihtiyacı ile karakterize, genellikle rahatsız edici his ve uyku bozukluğunun eşlik ettiği duyuşal-motor bir bozukluktur. HBS patogeneğinde, santral sinir sisteminde demir düzeyi düşüklüğü, dopaminerjik aktivite bozukluğu ve genetik geçiş asıl etkenler olarak düşünölmekle beraber, giderek artan sayıda çalışmalar inflamasyonun da rolü olduğunu desteklemektedir. Biz bu çalışmada HBS hastalarında inflamatuvar belirteçler olan C-reaktif protein, eritrosit sedimentasyon hızı, ortalama trombosit hacmi, eritrosit dağılım genişliği, HDL ve bilirubin düzeyleri ile nötrofil-lenfosit oranı, platelet-lenfosit oranı ve monosit-HDL oranını ölçtük, elde ettiğimiz sonuçları sağlıklı gönüllülerle karşılaştırdık.

GEREÇ VE YÖNTEM: Nöroloji Polikliniği'ne 2016-2019 tarihleri arasında başvuran hastaların dosya kayıtları geriye dönük olarak incelendi. HBS tanısı, Uluslararası HBS Çalışma Grubu kriterlerine göre belirlendi ve bu tanı ile en az bir sene düzenli takibi yapılmış olan 102 hasta ve 51 sağlıklı gönüllü çalışmaya dahil edildi. Akut veya kronik enfeksiyon, inflamatuvar hastalık, vasküler risk faktörleri, sistemik hastalık, kanser, gebelik ve son 6 ay içinde cerrahi operasyon varlığı, dışlama kriterleri olarak belirlendi. Tüm olguların demografik ve klinik özellikleri ve laboratuvar verileri değerlendirildi.

BULGULAR: Yaş ortalaması $52,9\pm 13,4$ (min-max; 20-80) olan hastaların 71'i (%69,6) kadındı. Yaş ve cinsiyet açısından hasta ve kontrol grubu arasında fark yoktu. Hastaların ortalama hastalık süreleri $5,8\pm 4,7$ (min-max; 1-20) seneydi. HBS tanılı hastalarda kontrol grubuna göre nötrofil düzeyleri anlamlı derecede yüksek ve lenfosit düzeyleri anlamlı derecede düşük bulundu (sırasıyla $p=0,01$ ve $p=0,02$). Nötrofil-lenfosit oranları da hasta grubunda kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek elde edildi ($p=0,01$). Ölçölen diğere parametreler iki grup arasında benzer bulundu.

SONUÇ: Nötrofil-lenfosit oranı subklinik inflamasyonun göstergesi olarak kabul edilir. Bu çalışmada bulduğumuz yüksek nötrofil-lenfosit oranı HBS tanılı hastalarda inflamatuvar bir durumun varlığını gösterebilir. Bu belirteç aynı zamanda hastalığın patofizyolojisini anlamamıza katkıda bulunabilir.